

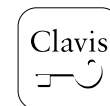
DE
KINDEREN
VAN HET
KLISSENVELDJE

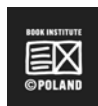
KATARZYNA RYRYCH

DE
KINDEREN
VAN HET
KLISSENVELDJE

MET ILLUSTRATIES VAN GRAŻYNA RIGALL
VERTAALD DOOR CHARLOTTE POTHUIZEN

Deze publicatie werd ondersteund door het ©POLAND vertaalprogramma.

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

De vertaler ontving voor deze vertaling een
projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds.

Katarzyna Ryrych
De kinderen van het Klissenveldje
Tekst © 2017 Katarzyna Ryrych
Illustraties © 2017 Grażyna Rigall
© 2022 voor het Nederlandse taalgebied:
Clavis Uitgeverij, Hasselt – Alkmaar – New York
Omslagillustratie: Grażyna Rigall
Vertaling uit het Pools: Charlotte Pothuizen
© ADAMADA (Educatieve Uitgeverij van Gdańsk),
Gdańsk (Polen) 2017 *Lopianowe Pole*
Trefw.: fantasie, magie, heks, katten
NUR 282, 283
ISBN 978 90 448 4723 9
D/2022/4124/154
Alle rechten voorbehouden
www.clavisbooks.com

INHOUDSOPGAVE

Proloog.....	7
De opa van Chopin.....	11
Het Getal.....	19
De grijze map.....	26
Kinderdag.....	34
Mollie.....	41
De zuurtjes van de vampier.....	49
Vieze Harry Potter en de Geluksboom.....	58
De sabbat.....	64
Kale knikker.....	72
De boottocht.....	81
Toverij.....	87
Verveling.....	93
Poolshoogte.....	103
Ik zal je eens een lesje leren.....	110
Hocus pocus.....	118
Varenbloem.....	125
De zee op.....	133
De romanticus.....	140
Het zwarte gat.....	146
Kersenmagie.....	154
De vergeten wens.....	160

PROLOOG

Als je – net als Nils in *Nils Holgerssons wonderbare reis* van Selma Lagerlöf – op de rug van een gans zou gaan zitten en wat naar het zuiden zou vliegen, wat naar het westen en dan weer ietsje naar het oosten, zou je een stad onder je zien. Aan de westelijke kant zou de gans iets hoger moeten vliegen, want daar zijn van die enorme flats gebouwd waar de mensen elkaar bijna niet kennen en waar ze 's avonds of 's ochtends elk woord van de buurman door de muur kunnen horen. In zo'n flat is het lastig om een hond of kat te hebben.

Vervolgens zou je, verder vliegend in oostelijke richting, bij het stadscentrum uitkomen – boven de rotonde met een bloembed met rode rozen in het midden, omgeven door een lus van tramrails. In het centrum kun je een ijsje gaan eten of een boek kopen. En dan zou je nóg een beetje, een heel klein stukje naar het oosten moeten vliegen om de weiden te zien die zich achter de stad uitstrekken. In de weiden ligt een vijver die overwoekerd is met riet en grassen, waarvan de meisjes op de binnenplaats piepkleine mandjes of mattenkloppertjes vlechten. Hier zou de gans wat kunnen rusten en jij zou je schoenen uit kunnen doen en door de goudbruine plassen tussen de grassen waden. Waarschijnlijk zou je een kikker of een libelle met grote ogen opmerken, of een moedereend met een sliert kinderen in

het midden van de vijver zien zwemmen. Vanaf deze plek zou je verder kunnen lopen, maar dat hoeft niet. De gans is al uitgerust, dus kun je de lucht weer in ...

Het grijze gebouw dat je daarbeneden ziet is het ziekenhuis. Verderop gaan de weiden over in een eiland van donkergroen: het Klissenveldje. De meeste kinderen lopen eromheen, omdat ze bang zijn voor geellogige padden, groene rupsen, stil voorbischietende muizen en spinnen. Maar jij bent niet bang, toch? En daarom zul je, als je alles van bovenaf goed hebt gezien, ernaartoe gaan, toch?

Kijk nu naar beneden. Zie je de huizen met de rode daken? De daken zijn gloednieuw, maar de huizen zelf zijn oud. Ze zijn vlak na de oorlog gebouwd, toen de mensen heel erg bang waren dat die terug zou komen. Daarom staan de gebouwen in een vierkant en onttrekken ze de groene binnenplaats aan het zicht. Alleen vanaf het zuiden is de binnenplaats open, want daar staat een heel oud huisje, omgeven door een stenen muurtje. Het huisje heeft weerstand geboden aan de oorlog. Waarschijnlijk hebben ze het daarom laten staan, in de overtuiging dat het een held is. Maar het huisje is helemaal geen held. Het heeft de oorlog overleefd omdat het van de Heks was en nog altijd is. En heksen kennen, zoals iedereen weet, naast manieren om prinses in kikkers te veranderen en kinderen spinazie te voeren nog andere, krachtigere toverkunsten ...

Achter het huisje is een stukje wei met een enorme, brede notenboom, die het elke herfst lekkere vruchten laat hagelen. Als je hier in het najaar komt, kun je er zo veel pakken als je wilt en ze in je muts of de capuchon van je trui mee naar huis nemen.

Midden op de binnenplaats staat een oude wilg. De Heks

heeft verteld dat wilgen vroeger langs wegen werden geplant en dat daar – dat wil zeggen midden over de binnenplaats – dus een weg moet hebben gelopen. De wilg is echt al heel erg oud. Soms vallen er grote groene rupsen uit en soms, als hij in bloei staat, groengele katjes. Onder de wilg is een groen geschilderd houten bankje neergezet en een stukje verderop staat een mattenkloprek.

Achter het mattenkloprek, verstopt achter de vlierstruiken, staat het vuilnishok en tegen de wand, begroeid met wilde wingerd en klimop staat ... Nee, dat verklap ik niet, want je moet zelf ook nog iets te ontdekken hebben.

Je zit nog altijd op de rug van de gans, boven de binnenplaats.

De huizen zijn, zoals ik al zei, oud. Ze zijn grijs en niet zo hoog – twee trappenhuisen, twee etages, drie woningen per etage. Je kunt dus wel uitrekenen hoeveel gezinnen er in een gebouw wonen. Als je van rekenen houdt tenminste. Eén huis is hoger dan de andere: dat aan de noordelijke kant. Het heeft een boogvormige poort met een conciërgewoning en een wasruimte die verbouwd is tot woonruimte.

Als je de poort uit loopt, is het maar een klein stukje naar de school of de nabije speeltuin. Maar de speeltuin in de Hekwerkwijk ... Dat is een heel ander verhaal. Die mag je alleen van een afstandje bekijken, terwijl je in de gaten wordt gehouden door het waakzame oog van de camera. Achter de school, omgeven door een kleurige omheining, is nog niet zo lang geleden een wijk met luxe appartementen verschenen waar satellietschotels uit de ramen steken, autoalarmen piepen op de parkeerplaats en de melodietjes van de mobiele telefoons mensen herinneren aan hun afspraken op een bepaalde plek en op een bepaalde tijd. En als je een vriendje zou willen bezoeken dat daar woont, zou de be-

waker je eerst over van alles uitvragen en vervolgens zou hij controleren of je geen zakmes bij je hebt. Het zou zinloos zijn om uit te leggen dat je het zakmes gebruikt voor het maken van bootjes van schors of het in stukken verdelen van een appel als jullie met een paar mensen op het bankje onder de wilg zitten en er maar één appel is.

Ga nu terug en maak nog een rondje boven de binnenplaats. Kijk, bij de muur van de wasruimte staan dingen die er van bovenaf uitzien als gekleurde knopen. Als je tot de avond zou wachten, zou je zien dat het voerbakjes zijn voor katten. En als je je even niet zo zou haasten, zou je de kinderen van de binnenplaats kunnen leren kennen.

Wil je dat echt?

Even had ik de indruk dat je aan een nieuw computerspel zat te denken waarvan je vandaag nog alle levels wilde doen. Sorry.

Natuurlijk moet je thuis eerst zeggen dat je ergens heen gaat ... Stuur maar een sms: *Mama, ik ben op de binnenplaats bij het Klissenveldje en ik ben voor het eten terug.*

DE OPA VAN CHOPIN

Toen er in het huis vlak bij het Klissenveldje een nieuw jongetje met zijn ouders kwam wonen, waren alle jongens blij dat ze een nieuwe voetballer zouden hebben. Ze waren met z'n elven en het lukte nooit echt goed om eerlijk twee teams te vormen. Er kon natuurlijk altijd iemand scheids zijn, maar dat liep meestal uit op ruzie. Wat is daar nou aan, fluiten en schreeuwen ... En niemand is er blij mee, want iedereen weet dat de scheids knudde is!

Dus keken de jongens van de binnenplaats zittend op het bankje en de stoeprand toe – op het mattenkloprek zaten de meisjes altijd en geen enkele zichzelf respecterende voetballer zou daar plaatsnemen – hoe er kasten en kastjes, dozen en doosjes en tot slot ... een zwarte piano uit een vrachtwagen gedragen werden. Meteen was duidelijk dat de nieuwe geen enkel team zou versterken.

‘Mooi is dat!’ zuchtte de oudste van de jongens. De piano klapte met zijn zwarte klep en liet zijn toetsen zien, als een hond die zijn lip optrekt.

‘Oké, we gaan ervandoor,’ besloot de dikste van de jongens.

Hij keek naar zijn kameraden en wees naar de kleinste. ‘Vandaag ben jij scheids.’

Dat zei hij omdat hij even een glimp van interesse in zijn ogen dacht te zien toen de piano uit de vrachtwagen gesjouwd werd.

Ondertussen pakte de jongen in de hoekwoning, waarvan drie ramen uitkeken op het Klissenveldje, zijn bladmuziek en boeken uit. Uit een speciaal doosje haalde hij de foto van zijn opa en hing die vlak boven de piano.

Daarna keek hij uit het raam.

Van het Klissenveldje kwam de frisse, scherpe geur van jonge bladeren en het zachte geruis van de wind. Het was zo mooi dat de jongen er verdrietig van werd.

‘Opa ...’ fluisterde hij en hij keek naar de hemel. De wolkjes waren rond, net als de rookkringetjes van opa’s pijp. ‘Opa ...’

Onder de ramen schoot iets ritselend door de bladeren. De jongen draaide zich om, deed de piano open en speelde een paar noten. Buiten, vanaf een tak van de oude notenboom, die vlak bij het kleine huisje groeide, kreeg hij antwoord van een vogel.

En als opa knipoogde naar zijn kleinzoon, werd het hart van de jongen lichter.

’s Middags ging hij naar buiten en zag hij dat de jongens midden op de binnenplaats twee teams vormden, maar dat ze hem niet zagen of niet wilden zien. Stilletjes liep hij dus terug. Slenterend telde hij de stoeptegels, maar hij was zo in gedachten verzonken dat hij het oude vrouwtje, dat uit tegenovergestelde richting kwam, niet opmerkte.

‘Sorry,’ zei hij.

Het oudje glimlachte. ‘Nieuw hier?’ vroeg ze.

De jongen knikte. ‘Ik woon daar bij het grote balkon.’

‘Ik weet het.’ Ze keek aandachtig naar het balkon. ‘Maar ... daar stond een houten kistje.’

De jongen knikte weer. ‘Dat heeft papa naar het vuilnishok gebracht.’

‘Dat is niet goed,’ zei de oude vrouw. ‘Zou je het weer terug kunnen zetten?’

Het jongetje holde naar het vuilnishok en kwam even later terug met het kistje. ‘Is het belangrijk?’ vroeg hij.

De oude vrouw knikte van ja. ‘Dat is Opa’s slaapkamer,’ legde ze uit. Ze haalde een blauw-witte deken tevoorschijn, klopte het zorgvuldig uit en legde hem in het kistje.

De jongen huiverde, alsof iemand hem met een naald had geprikt. Met het kistje onder zijn arm ging hij naar huis. Opa’s slaapkamer ... Opa’s slaapkamer ... Hij zette het kistje in de hoek van het balkon, waar een lichtere vlek op het beton zat, en ging naar zijn kamer.

‘En, hoe zijn je nieuwe vriendjes?’ vroeg zijn moeder met haar hoofd door de deuropening.

De jongen haalde zijn schouders op en deed de la van de commode open. Opa’s trui rook naar tabak en eau de cologne. Toen de jongen zijn gezicht erin drukte, was ze ruw als opa’s snor.

De avond viel langzaam. De hemel boven het Klissenveldje werd rood en de zon verstopte zich diep onder de bladeren. De jongen liep stilletjes het balkon op en ging op het warme beton zitten. Aan de andere kant van de muur sliepen zijn ouders, moe van de verhuizing. In de klissen klonken krekels en vlak bij het balkon vloog een vleermuis als een zwart blaadje voorbij. Aan de

hemel waren sterren te zien. Ze waren helderder dan in de stad.

‘Kun je een beetje opschuiven?’ klonk een zeurderige stem van onder het balkon. ‘Tenzij je wilt dat ik op je spring.’

De jongen sprong op.

Hop! Vlak naast hem landde een grote gestreepte kater. Hij had gerafelde oren, een litteken op zijn neus en hij was zo te zien niet meer zo jong. ‘Ik zie dat mijn doos terug is,’ merkte hij op. Op zijn gemak waste hij zijn oren en hij wierp een vriendelijke blik op de jongen. ‘Ik dacht dat je me riep,’ spinde hij.

‘Ik heb niemand geroepen,’ ontkende de jongen.

De maan gluurde tussen de wolken door en de schaduwen van de klissen werden bijna zwart.

‘En ’s ochtends dan?’ vroeg de kat. ‘Je hebt me geroepen. Twee keer.’

‘O, dat ...’ De jongen keek naar de schijf van de maan. Hij zag bergen, kraters en zee. ‘Ik moest aan mijn opa denken.’

De kat ging langzaam het kistje in. ‘Dat is grappig,’ zei hij, ‘want de enige Opa op de binnenplaats ben ik.’ Hij zette zijn snorharen overeind en begon het dekentje te kneden.

‘Mag ik je aaien?’ De jongen stak zijn hand uit.

‘Nee!’ antwoordde de kat. ‘Ik hou niet van tederheid. Maar je mag me achter mijn oor krabben.’

De vacht van de kat was zacht en warm.

‘Waarom heet je zo?’ vroeg de jongen.

‘Ik ben de oudste van alle katten ...’ legde hij uit. ‘Ik herinner me nog dat de kattenvrouw hoge hakken droeg.’

‘De kattenvrouw?’ vroeg de jongen verbaasd. ‘Wie is dat?’

De kat keek naar het kleine huisje. Het warme licht uit het keukenraam scheen door de bladeren. ‘De oude vrouw die je het

kistje terug heeft laten zetten,’ zei hij. ‘Iedereen denkt dat ze een heks is.’

‘En is ze dat?’ vroeg de jongen.

‘In zekere zin,’ antwoordde de kater diplomatisch. ‘Maar ze verandert kinderen niet in padden. Ze redt dieren. Mij heeft ze vaak geholpen.’

De jongen stak zijn hand uit om de kater nog eens achter zijn oor te krabben, maar hij schoof weg.

‘Ik heb je al gezegd dat ik niet van tederheid hou. Maar iets te eten zou ik niet versmaden.’

De jongen dacht na. Hij had nog nooit een kat gehad en het enige dat hij wist van katten was dat ze muizen vangen en melk drinken.

Toen hij echter een schoteltje melk voor de kater neerzette, barstte die in lachen uit. ‘Ik bedoelde een stukje vis en wat schoon water. Als je geen vis hebt, is vlees ook goed. Ik zie al dat je alles nog moet leren ...’

Nadat de jongen in de koelkast had gevonden wat er in het bakje van een kat hoort te zitten, stuurde de kater hem naar bed en ging eten.

De volgende dag keek de jongen op het balkon en hij zag nog net hoe beneden een dikke gestreepte staart tussen de klissen verdween. Hij dacht bij zichzelf dat hij een kat zou willen zijn, want hij had helemaal geen zin om naar zijn nieuwe school te gaan.

En gelijk had hij, want bij de eerste pauze greep een jongen van de binnenplaats hem bij zijn shirt en duwde hem naar een vensterbank, waarop iemand met krijt en inkt de toetsen van een piano had getekend.

‘En nu gaat Chopin een concert geven,’ deelde een andere, dikke jongen mee.

Hij moest doen alsof hij speelde en iedereen riep ‘bravo’ en ‘bis’.

De juf had natuurlijk meteen gezien dat de nieuwe leerling vieze handen had en ze maakte er notitie van. Dat alles vertelde de jongen niet aan zijn ouders, maar wel aan de oude kater, die ’s avonds op het balkon verscheen. En hij kon het net zo makkelijk en eenvoudig vertellen als vroeger, toen hij in opa’s schommelstoel zat en opa geduldig luisterde en alleen ernstig knikte.

‘Tja,’ spinde de kater. ‘Tja.’ En hij verzonk in overpeinzing.

De dagen die volgden waren een kwelling voor de jongen. Wanneer hij naar school ging, leek er iets stekeligs in zijn keel te zitten, alsof hij een egel of een kastanje in de dop had ingeslikt ... Hij leerde via omwegen terug naar huis te gaan, via het Klissenveldje.

Op een middag had hij haast om thuis te komen en de omweg was echt lang, dus moest hij wel via de binnenplaats. De twee voetbalteams waren fanatiek balletje aan het trappen en het kleinste jongetje float. Toen hij aankwam, hielden de teams op met spelen.

‘Hé, Chopin! Chopin komt eraan! Pauze voor een concert!’

Toen hij op het punt stond om op de met modder besmeurde dakpannen een concert te geven, ging het hekje van de tuin rond het kleine huisje open. Met kleine pasjes kwam de oude vrouw het voetbalveld op. In haar hand hield ze een zwarte paraplu met een gebogen handvat en naast haar trippelde de grote gestreepte kater met de gerafelde oren. ‘En nu gaat er een heel orkest voor ons spelen,’ riep ze.

Als betoverd grepen de jongens een instrument. De Allergrootste roffelde op het deksel van een vuilnisemmer, de Alleroudste had ergens het frame van een oud bed gevonden en speelde op de roestige veren alsof het een harp was, de Allerdikste blies uit alle macht op een metalen buis en de twee keepers begonnen midden op het voetbalveld pirouetten te draaien. Uit de bosjes rondom het huisje kwamen jonge katjes tevoorschijn die van het lachen over het gras rolden, de scheids hield zijn buik vast en trappelde met zijn benen en de oude kater en de Heks grinnikten kwaadaardig.

‘Bravo, bravissimo!’ riep de oude vrouw toen ze zag dat de voetballers uitgeput raakten.

Het verschrikkelijke kabaal dat ze maakten viel opeens stil.

‘Misschien een toegift?’ stelde de jongen zachtjes voor.

‘Genoeg, genoeg,’ jammerden de voetballers.

De jongen applaudisseerde en ging naar huis. Hij was al bijna bij de deur van het trappenhuis toen hij werd ingehaald door de keeper.

‘Ik ben Marcin,’ zei hij.

’s Avonds ging de jongen naar het balkon en sloeg tegen het metalen bakje. ‘Opa!’ riep hij.

Meteen kwam de gestreepte kater uit de klissen tevoorschijn. ‘Aaah ...’ zei die op een ietwat hartelijkere toon. ‘Ik zie dat ik deze keer een maaltijd naar behoren krijg.’ Hij at het eten op en streek met zijn kop langs de benen van de jongen. ‘Nou, vertel eens,’ moedigde de kat hem aan. ‘Hoe zit het met die Marcin?’

De jongen begon te praten. De voetballers hadden hem gevraagd om een teamlied voor hen te schrijven, de oude vrouw uit

het huisje had beloofd een clubvlag voor hen te naaien, Marcin wilde gitaar leren spelen ...

Hij was zo druk aan het praten dat hij niet had opgemerkt dat de maan al naar het midden van de hemel was geklommen. En toen liet hij de kater zien waar op die zilveren schijf de bergen zijn, waar de kraters en waar de zee is.

De oude kat zette zijn snorharen overeind en glimlachte. 'Er was eens, heel lang geleden,' begon hij, 'toen ik klein was ...'

De nachtelijke wind bracht de geur van pijpreek mee. *Er was eens*, fluisterden de klissen en het verdriet verliet het hart van de jongen.

HET GETAL

De nieuwe biologiejuf was heel vreemd. In het begin liet ze de kinderen het water in het aquarium verversen en de kooien van de hamster en de cavia schoonmaken. En ze zette de opgezette uil in de kast. Het moedigste meisje vroeg waarom. De juf haalde haar schouders op en zei dat een uil in het bos hoort.

'Ik heb een keer een uil gezien,' bekende het kleinste meisje. 'Hij zat op een tak en draaide zijn kop zo grappig.'

'Maar kan dié uil,' zei de juf terwijl ze naar de kast keek, 'zijn kop draaien?'

Alle kinderen moesten haar gelijk geven, want de opgezette uil had glazen ogen, was stoffig en kon zijn kop helemaal niet draaien.

De nieuwe juf ging op het randje van een bank zitten, als een mus op een tak, en vertelde de kinderen een heleboel interessante dingen over uilen. Dat het niet waar is dat je ze alleen 's nachts kunt tegenkomen omdat ze vlak voor zonsondergang uitvliegen en dat hun kuikens takkelingen worden genoemd omdat ze nog niet kunnen vliegen, maar al wel als katten over de takken lopen.